

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani (jud: O. Parfeni)
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: M. Anton, V. Cotorobai, I. Țurcan)

DECIZIE

21 octombrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
lărgit al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Svetlana Filincova
Iurie Bejenaru
Dumitru Mardari
Nicolae Craiu
Galina Stratulat

examinând recursul declarat de Ovcearenco Miroslava și Ovcearenco Alexandr, reprezentați de avocatul Nicoară Vasile,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Ovcearenco Miroslava și Ovcearenco Alexandr împotriva Statul Republica Moldova, în persoana autorității reprezentative, Guvernul Republicii Moldova, Instituția Publică “Agenția Servicii Publice”, notarul Hanganu Carolina, cetățenii Statelor Unite ale Americii Irving Chase Decatur și Derouin Cecile, Madan Sergiu, Lopanciuc Svetlana, intervenienți accesorii Ministerul Justiției al RM, SA „Garanție” și SA „Exim-Asint” cu privire la repararea prejudiciului material rezultat din privarea de dreptul de proprietate,

împotriva deciziei din 19 decembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t a ț ă :

La 18 decembrie 2012, Miroslava Ovcearenco și Alexandr Ovcearenco, reprezentați de avocatul Vasile Nicoară au depus cerere de chemare în judecată împotriva Statului Republicii Moldova, în persoana autorității reprezentative Guvernul RM, ÎS „Cadastru”, notarului Rodica Semionova, notarului Carolina Hanganu, Irving Chase Decatur și Derouin Cecile, intervenienți accesorii Sergiu Madan, Svetlana Lopanciuc și Ministerul Justiției al RM cu privire la repararea prejudiciului material cauzat din privarea dreptului de proprietate.

În motivarea acțiunii au invocat că la 12 februarie 2009, Alexandr Ovcearenco a încheiat cu Sergiu Madan contractul de vânzare-cumpărare nr. 2096 semnat la notarul Rodica Semionova, în baza căruia a dobândit dreptul de proprietate asupra apartamentului nr. XXXXX din bd. XXXXX mun. XXXXX.

Actul juridic menționat a fost încheiat în baza extrasului din Registrul bunurilor imobile, eliberat la 6 februarie 2009 la OCT Chișinău, filiala ÎS „Cadastru”.

La 16 februarie 2009, contractul nr. 2096 a fost înregistrat la OCT Chişinău, filiala ÎS „Cadastru”, dânsii dobândind dreptul de proprietate comună în devălmăşie asupra imobilului.

La rândul său, Sergiu Madan a dobândit dreptul de proprietate asupra imobilului menţionat în baza contractului de vânzare-cumpărare nr. 1183 încheiat la 1 decembrie 2008 cu Svetlana Lopanciuc, autentificat de notarul Carolina Hanganu, înregistrat la OCT Chişinău, filiala ÎS „Cadastru”.

A precizat că la semnarea contractului de vânzare-cumpărare nr. 1183, Svetlana Lopanciuc a acţionat din numele lui Irving Chase Decatur şi Derouin Cecile, în baza procurii din 19 august 2008.

Potrivit pct. 3 din contractul nr. 1183 din 1 decembrie 2008, notarul a stabilit că imobilul i-a aparţinut vânzătorului, până la înstrăinare, cu drept de proprietate dobândit prin:

- contractul de investiţii din 9 august 2005, înregistrat la OCT Chişinău, filiala ÎS „Cadastru” cu nr. 07/34408 din 18 mai 2007;

- actul de predare-primire a apartamentului din 20 februarie 2007, înregistrat la OCT Chişinău, filiala ÎS „Cadastru”;

- extrasul din Registrul bunurilor imobile, eliberat de OCT Chişinău, filiala ÎS „Cadastru” la 1 decembrie 2008.

Au comunicat că prin hotărârea din 14 iulie 2010 a Judecătorei Centru mun. Chişinău, a fost anulat contractul de vânzare-cumpărare a bunului imobil din mun. XXXXX bd. XXXXX ap. XXXXX încheiat între Svetlana Lopanciuc şi Sergiu Madan la 1 decembrie 2008.

A fost anulat contractul de vânzare-cumpărare a bunului imobil din 12 februarie 2009 încheiat între Sergiu Madan şi Alexandr Ovcearenco.

Au fost repuse părţile în situaţia anterioară încheierii contractului de vânzare-cumpărare dintre Svetlana Lopanciuc şi Sergiu Madan din 1 decembrie 2008.

A fost revendicat bunul imobil din proprietatea lui Alexandr Ovcearenco şi Miroslavei Ovcearenco.

Au fost evacuaţi Alexandr Ovcearenco şi Miroslava Ovcearenco din imobil, fără acordarea unui alt spaţiu locativ.

Prin decizia din 13 decembrie 2011 a Curţii de Apel Chişinău şi decizia din 13 iunie 2012 a Curţii Supreme de Justiţie, a fost menţinută hotărârea din 14 iulie 2010 a Judecătorei Centru mun. Chişinău.

Motivându-şi soluţia, instanţele de judecată au reţinut că procura pe numele Svetlanei Lopanciuc, în baza căreia a fost înstrăinat imobilul, este falsă, respectiv, nu a fost în drept să înstrăineze apartamentul litigios.

Au obiectat că în cadrul procesului judiciar, niciuna din instanţele de judecată nu a stabilit că dânsii nu ar fi dobândit cu bună-credinţă dreptul de proprietate asupra imobilului, aceasta, în situaţia în care unul din argumentele de bază, invocat de ei în susţinerea poziţiei sale a fost axat pe calitatea de bună-credinţă a posesiunii.

Ca urmare, la 26 iulie 2012, executorul judecătoresc Ruslan Ciobanu a emis încheierea privind primirea spre executare a documentului executoriu şi intentarea procedurii de executare, acordându-le un termen de 15 zile pentru executarea benevolă a titlului executoriu - eliberarea spaţiului locativ.

În circumstanțele descrise, le-a fost încălcat dreptul la proprietate, dâșii fiind deposedați de imobilul care le-a aparținut cu drept de proprietate și nu au fost despăgubiți, dobândind astfel calitatea de victime în sensul art. 34 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, din cauza atingerii aduse dreptului încălcat.

Au reiterat că prin hotărârea judecătorească irevocabilă a fost stabilit că la înstrăinarea imobilului, Svetlana Lopanciuc a acționat în baza unei procuri false.

Prin urmare, statul a avut obligația să întreprindă măsuri ca asemenea procuri să nu producă efecte, printre aceste măsuri se regăsește și adoptarea Legii cadastrului bunurilor imobile.

Astfel, ÎS „Cadastru” nu și-a onorat obligațiile prevăzute la art. 32 din Legea menționată, nu a verificat dacă documentele prezentate pentru înregistrarea convenției dintre Svetlana Lopanciuc, în calitate de reprezentant și Sergiu Madan corespund exigențelor prevăzute de legislație.

Totodată, fiind încălcate și prevederile art. 36 din Legea menționată, or, extrasul din Registrul bunurilor imobile din 1 decembrie 2008 putea fi eliberat doar unei persoane fizice care s-a legitimat.

Drept consecință, dacă ÎS „Cadastru” ar fi verificat documentele corespunzătoare, ar fi eliberat extrasul din Registrul bunurilor imobile doar în modul stabilit de lege, Svetlana Lopanciuc nu ar fi reușit să înstrăineze imobilul lui Sergiu Madan.

Au mai notat că prin hotărârea judecătorească irevocabilă a fost stabilit și faptul că contractul autentificat de notarul Rodica Semionova este afectat de nulitate, deoarece a fost încheiat contrar legii, prin urmare, conform art. 41 din Legea nr. 1453 din 8 noiembrie 2002 cu privire la notariat, notarul Rodica Semionova a avut obligația să refuze efectuarea actului notarial.

La fel, notarul Rodica Semionova nu și-a onorat obligațiile prevăzute la art. 42, 43 și 44 din Legea nr. 1453 din 8 noiembrie 2002.

Iar reieșind din prevederile art. 40 din Legea nr. 1453 din 8 noiembrie 2002, notarul Rodica Semionova urma să amâne îndeplinirea actului notarial pentru a verifica procura eliberată pe numele Svetlanei Lupanciuc, să dispună expertizarea documentelor prezentate, inclusiv a procurii.

A comunicat că contractul de vânzare-cumpărare nr. 1183 din 1 decembrie 2008, autentificat de notarul Carolina Hanganu, la fel, a fost declarat nul de instanța de judecată prin hotărârea din 14 iulie 2010.

Respectiv, notarul Carolina Hanganu nu și-a îndeplinit corespunzător atribuțiile prevăzute la art. 2, 8, 40-43 din Legea nr. 1453 din 8 noiembrie 2002.

Cu referire la circumstanțele și criteriile care implică responsabilitatea lui Irving Chase Decatur și Derouin Cecile, au evidențiat că la încheierea contractului de vânzare-cumpărare nr. 1183 din 1 decembrie 2008, Svetlana Lopanciuc a prezentat documentele înscrise la pct. 3 din contract, care se puteau afla doar în posesia acestor pârâți.

Așadar, Irving Chase Decatur și Derouin Cecile au avut obligația să se comporte cu maximă diligență, atât în legătură cu bunul imobil, cât și cu documentele care se referă la acesta, or, în situația în care aceștia nu i-ar fi transmis Svetlanei Lopanciuc actele prevăzute la pct. 3 din contractul nr. 1183 din 1 decembrie 2008, ultima nu ar fi avut posibilitate să încheie acest act juridic.

Prin urmare, Irving Chase Decatur și Derouin Cecile sunt obligați să le restituie și cheltuielile legate de îmbunătățirile aduse bunului imobil, valoarea acestor îmbunătățiri urmează a fi stabilită în baza unei expertize judiciare.

Iar reieșind din prevederile art. 316 alin. (4) Cod civil, Irving Chase Decatur și Derouin Cecile urmează să se abțină de la careva acțiuni care ar tulbura posesia reclamanților, inclusiv prin evacuarea lor, până când hotărârea judecătorească de acordare a despăgubirilor va rămâne definitivă.

Au indicat că pretind la despăgubiri în conformitate cu prevederile art. 14 și 1414 Cod civil, prin obligarea părților să răspundă în mod solidar și să pună la dispoziția lor un bun de același gen și de aceeași calitate.

În speță, persistă temeiul răspunderii statului conform Convenției Europene a Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale și a celorlalți părți conform institutului răspunderii delictuale.

Astfel, părții Irving Chase Decatur și Derouin Cecile urmează să le restituie valoarea îmbunătățirilor aduse ap. XXXXX din bd. XXXXX mun. XXXXX în sumă de 200 000 de lei.

Totodată, în temeiul art. 637 Cod civil, în coroborare cu art. 1 din Primul Protocol Adițional la Convenție și art. 316 alin. (4) Cod civil, dâșii au dreptul la retenție. Această situație implică obligarea părților și a autorităților statului să nu tulbure dreptul lor de posesie în raport cu bunul imobil menționat.

Și-au întemeiat pretențiile în baza dispozițiilor art. 17 din Declarația Universală a Drepturilor Omului, art. 1 din Primul Protocol adițional la Convenția Europeană a Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, art. 1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, art. 46 alin. (1), (2), 96, 127 din Constituția RM art. 9, 10, 11 Cod civil, art. 1 alin. (1), 22, 32, 36, 51 din Legea cadastrului bunurilor imobile, art. 2, 4 alin. (2), 8, 40, 41, 42, 43 din Legea cu privire la notariat, art. 4, 5, 6, 7, 28, 32, 85 alin. (4), 174, 175, 239, 246, 247 CPC.

Au solicitat admiterea acțiunii, obligarea părților să răspundă în mod solidar și să le transmită cu drept de proprietate un bun de același gen și de aceeași calitate ca și ap. XXXXX din bd. XXXXX mun. XXXXX în contul despăgubirilor în legătură cu privarea de dreptul de proprietate pentru apartamentul de care au fost deposedați, fără a li se acorda recompensă.

La 14 noiembrie 2013, Miroslava Ovcearenco și Alexandr Ovcearenco, reprezentați de avocatul Vasile Nicoară au depus cerere de chemare în judecată suplimentară împotriva Statului Republicii Moldova, în persoana autorității reprezentative Guvernul RM, ÎS „Cadastru”, notarului Carolina Hanganu, Irving Chase Decatur, Derouin Cecile, Sergiu Madan și Svetlanei Lopanciuc, intervenient accesoriu Ministerul Justiției al RM, prin care au solicitat admiterea acesteia și obligarea părților să răspundă în mod solidar, să le transmită cu drept de proprietate un bun de același gen și de aceeași calitate ca și ap. XXXXX din bd. XXXXX mun. XXXXX în contul despăgubirilor în legătură cu privarea de dreptul de proprietate pentru apartamentul de care au fost deposedați, fără a li se acorda recompensă.

În motivarea acesteia au menționat că își extind pretențiile în privința lui Sergiu Madan și Svetlanei Lopanciuc, renunțând la pretențiile formulate anterior împotriva notarului Rodica Semionova.

Au remarcat că un rol aparte în cauzarea prejudiciului îi aparține și Svetlanei Lopanciuc care a înstrăinat bunul imobil în lipsa împuternicirilor legale.

La rândul său, și Sergiu Madan este ținut să răspundă solidar la repararea prejudiciului, deoarece anume el le-a înstrăinat bunul imobil în baza unui contract care ulterior a fost declarat nul de către instanța de judecată.

La 1 iulie 2014, Miroslava Ovcearenco și Alexandr Ovcearenco, reprezentați de avocatul Vasile Nicoară au mai depus o cerere de chemare în judecată suplimentară, solicitând admiterea acesteia și încasarea de la pârâți în mod solidar a prejudiciului cauzat în mărime de 1 549 623 de lei.

Prin hotărârea din 17 noiembrie 2014 a Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău, a fost admisă acțiunea parțial.

A fost încasată în mod solidar din contul notarului Carolina Hanganu și Svetlanei Lopanciuc în beneficiul Miroslvaei Ovcearenco și Alexandr Ovcearenco suma de 1 549 623 de lei cu titlu de prejudiciu material.

În rest, a fost respinsă acțiunea.

Prin încheierea din 16 iunie 2016 a Curții de Apel Chișinău, a fost admis demersul apelantului notarului public Carolina Hanganu, reprezentată de avocatul Doina Crețu cu privire la repunerea în termen a cererii de apel și a fost repusă în termen cererea de apel înaintată de notarul public Carolina Hanganu împotriva hotărârii din 17 noiembrie 2014 a Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău.

Prin decizia din 9 februarie 2017 a Curții de Apel Chișinău, a fost admis apelul declarat de notarul Carolina Hanganu, reprezentată de avocatul Doina Crețu, casată hotărârea din 17 noiembrie 2014 a Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău, cu trimiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanță, în alt complet de judecată.

Prin încheierea din 24 mai 2017 a Judecătoriei Chișinău sediul Buiucani, a fost atrasă în proces în calitate de intervenient accesoriu CA „Garanție” SA.

Prin încheierea din 27 septembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău sediul Buiucani, a fost înlocuit pârâtul ÎS „Cadastru” cu succesorul său în drepturi IP „Agenția Servicii Publice”.

Prin încheierea din 24 noiembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău sediul Buiucani, a fost atrasă în proces în calitate de intervenient accesoriu CMA „Exim - Asint” SA.

Prin hotărârea din 8 mai 2018 a Judecătoriei Chișinău sediul Buiucani, a fost admisă acțiunea parțial.

A fost încasată în mod solidar din contul notarului Carolina Hanganu și Svetlanei Lopanciuc în beneficiul Miroslavei Ovcearenco și Alexandr Ovcearenco suma de 1549623 de lei cu titlu de prejudiciu material.

În rest, a fost respinsă acțiunea.

Prin decizia din 27 martie 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost admisă cererea de apel depusă de notarul Carolina Hanganu, casată parțial hotărârea primei instanțe în partea prin care a fost încasată din contul notarului Carolina Hanganu în beneficiul Miroslavei Ovcearenco și Alexandr Ovcearenco suma de 1 549 623 de lei cu titlu de prejudiciu material și emisă în această parte o nouă hotărâre, prin care a fost respinsă cererea de chemare în judecată a Miroslavei Ovcearenco și Alexandr Ovcearenco împotriva notarului Carolina Hanganu cu privire la repararea prejudiciului material rezultat din privarea de dreptul de proprietate, ca fiind neîntemeiată.

În rest, a fost menținută hotărârea prime instanțe.

Prin decizia din 07 august 2019 a Curții Supreme de Justiție, a fost admisă cererea de recurs depusă de Mirosłava Ovcearencu și Alexandr Ovcearencu, casată decizia din 27 martie 2019 a Curții de Apel Chișinău, cu remiterea cauzei pentru rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, de un alt complet de judecători.

Prin decizia din 19 decembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost admisă cererea de apel depusă de notarul Carolina Hanganu, casată parțial hotărârea primei instanțe în partea prin care a fost încasată din contul notarului Carolina Hanganu în beneficiul Mirosłavei Ovcearencu și Alexandr Ovcearencu suma de 1 549 623 de lei cu titlu de prejudiciu material și emisă în această parte o nouă hotărâre, prin care a fost respinsă cererea de chemare în judecată a Mirosłavei Ovcearencu și Alexandr Ovcearencu împotriva notarului Carolina Hanganu cu privire la repararea prejudiciului material rezultat din privarea de dreptul de proprietate.

Pentru a decide astfel, instanța de apel, prin prisma art. 1938 alin. (1) și (3) Cod civil, a considerat hotărârea primei instanțe în partea pretențiilor admise împotriva apelantei ca neîntemeiată, emisă ca rezultat a aprecierii eronate a cumulului de probe prezente la actele cauzei și cu aplicarea și interpretarea greșită a normelor de drept material și a dispus emiterea în această parte a unei noi hotărâri.

Colegiul a specificat că la materialele cauzei lipsesc probe ce ar dovedi comiterea de către apelantă a unei fapte ilicite în raport cu reclamanții.

În acest context, instanța de apel a reținut că materialele cauzei atestă că apelanta a autentificat contractul de vânzare-cumpărare nr. 1183 din 01 decembrie 2008, prin care Lopanciuc Svetlana acționând în numele proprietarilor imobilului, a înstrăinat lui Madan Sergiu apartamentul nr. XXXXX din str. XXXXX, mun. XXXXX.

Pentru încheierea contractului indicat Lopanciuc Svetlana a prezentat notarului Hanganu Carolina procura nr. 6324 din 19 august 2008, eliberată în SUA, Carolina de Nord, autentificată de către notarul public Jacob d. Miller, din care reiese că aceasta este întocmită din numele lui Irving Chase Decatur și Derouin Cecile. Concomitent apelantei fiindu-i prezentată și copia procurii nr. 6324 18 august 2008 legalizată, identică cu originalul documentului autentificată de către notarul Nina Avram la data de 17 noiembrie 2008 și tradusă în limba română de către traducătorul Demidov Diana.

Colegiul a remarcat faptul că notarul nu dispune de autoritatea determinării veridicității sau falsității actului prezentat acestuia în contextul expus mai sus, astfel încât reținerea procurii nominalizate nu poate fi apreciată ca fiind o faptă ilicită imputabilă apelantei.

Or, la data autentificării contractului din 01 decembrie 2008, apelanta nu a cunoscut și nu a avut posibilitatea de a cunoaște că procura nominalizată este falsă.

Așadar, instanța de apel a învederat că în speță nu s-a făcut dovada faptului comiterii de către apelantă a vreunei fapte ilicite în raport cu reclamanții, ce ar fi fost comisă cu vinovăție, ceea ce exclude și existența unei legături cauzale între pretinsa, dar neprobata faptă ilicită a apelantei și vinovăția acesteia, și consecințele prejudiciabile invocate de reclamanți.

La 13 februarie 2020, Miroslava Ovcearenco și Alexandr Ovcearenco, reprezentați de avocatul Nicoară Vasile, au declarat recurs împotriva deciziei din 19 decembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel, cu menținerea hotărârii primei instanțe, precum și încasarea din contul notarului Carolina Hanganu a cheltuielilor de judecată legate de depunerea recursului.

În motivarea recursului au invocat că temeiul de bază, practic unicul temei, care a fost adus de instanța de judecată, prin hotărârea din 14 iulie 2010, în motivarea soluției privind anularea contractelor de vânzare-cumpărare (a celui principal și a celui subsecvent), a fost starea de fapt în care notarul Carolina Hanganu a autentificat contractul principal în lipsa acordului proprietarului Derouin Cecile, ceea ce a dus la lipsirea ilegală de proprietate asupra bunului imobil, ap. XXXXX din bd. XXXXX, din mun. XXXXX.

Astfel, din conținutul hotărârii irevocabile rezultă că instanța de judecată a raportat starea de fapt - circumstanțele de fapt la prevederile art. 369 alin. (3) Cod civil, reținând că actul juridic de dispoziție încheiat de unul dintre coproprietarii devălmași poate fi declarat nul dacă nu a fost cerut acordul la înstrăinarea imobilului la cealaltă parte, coproprietar devălmaș.

Argumentul de bază pus la temelia soluției ce se regăsește în hotărârea din 8 mai 2018 a Judecătorei Chișinău sediul Buiucani a fost cel care rezultă din hotărârea irevocabilă, care oferă garanțiile ce însoțesc principiul securității raportului juridic, bazat pe faptul că notarul Carolina Hanganu a autentificat contractul de vânzare-cumpărare fără a avea acordul coproprietarului Derouin Cecile.

Au obiectat că instanța de apel a ignorat în totalitate acest fapt, respectiv a ignorat principiul securității juridice, ceea ce reprezintă o încălcare a art. 6 & 1 din CEDO.

Astfel, instanța de apel nu a adus careva motive ce ar justifica soluția având în vedere existența unei hotărâri judecătorești irevocabile prin care a fost constatată vinovăția notarului, care a autentificat contractul de vânzare-cumpărare în lipsa acordului coproprietarului bunului imobil, prin ce ultimul a fost lipsit ilegal de proprietate.

Respectiv, decizia contestată nu corespunde exigențelor de motivare a hotărârii judecătorești, garanții ce asigură dreptul la un proces echitabil în sensul art. 6 & 1 din CEDO.

Având în vedere autoritatea lucrului judecat, instanța de apel a avut obligația să aplice la soluționarea litigiului prevederile art. 2, 40, 41, 42, 43, 44 din Legea cu privire la notariat nr. 1455 din 8 noiembrie 2002, deoarece faptul constatat printr-o hotărâre judecătorească, precum că Derouin Cecile a fost lipsită ilegal de proprietate din cauza contractului autentificat de notarul Carolina Hanganu, situație, care a dus la anularea contractului principal și a celui subsecvent, denotă că notarul a încălcat prevederile legale enunțate.

Instanța de apel a reținut în conținutul deciziei dispozițiile art. 43 alin. (1) din Legea cu privire la notariat, indicând că la autentificarea actelor juridice se verifică capacitatea de exercițiu și capacitatea juridică a persoanelor participante la aceste acte, în același timp, însă a interpretat în mod eronat legea, ignorând faptele stabilite printr-o hotărâre judecătorească irevocabilă.

Așadar, prevederile art. 43 din Legea cu privire la notariat raportate la circumstanțele speței denotă prezența elementelor de vinovăție a notarului care a perfectat și autentificat contractul de vânzare cumpărare în lipsa acordului coproprietarului privat ilegal de proprietate.

Totodată, instanța de apel a interpretat și a aplicat eronat prevederile art. 1398 Codul civil, or, după cum rezultă din conținutul deciziei contestate instanța de apel a analizat doar o singură situație descrisă în decizie în sensul că nu notarul a acționat ilicit prin întocmirea unei procuri false ignorând temeiul care a stat la baza anulării contractelor de vânzare-cumpărare, care se exprimă prin faptul că notarul a autentificat actele juridice în lipsa acordului proprietarului Derouin Cecile, ceea ce a dus la lipsirea ilegală a acestei persoane de proprietate.

Au accentuat că neaplicarea prevederilor art. 1398 Cod civil în raport cu faptele stabilite printr-o hotărâre judecătorească irevocabilă, a trata aceste fapte ca fiind inexistente echivalează cu încălcarea esențială a normelor de drept material și, în același timp, cu încălcarea esențială a normelor de drept procedural.

Au mai menționat că la caz, a avut loc și încălcarea principiului securității raportului juridic prin desființarea ilegală a unei hotărâri judecătorești irevocabile, or, hotărârea din 17 noiembrie 2014 a Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău a devenit irevocabilă prin neatacare, însă la 27 aprilie 2016, adică peste 15 luni de la data când hotărârea a devenit irevocabilă, reprezentantul notarului a declarat apel împotriva acesteia.

Ca urmare, prin încheierea din 16 iunie 2016 a Curții de Apel Chișinău, în lipsa temeiurilor legale, contrar jurisprudenței CtEDO și a drepturilor garantate prin art. 6 & 1 din CEDO și art. 1 din Primul Protocol adițional la CEDO, instanța de apel a dispus repunerea în termen a cererii de apel.

Încheierea privind repunerea în termen a cererii de apel, cât și decizia din 9 februarie 2017 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost admis apelul declarat de notarul Carolina Hanganu, reprezentată de avocatul Doina Crețu, casată hotărârea din 17 noiembrie 2014 a Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău, cu trimiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanță, în alt complet de judecată, deși îngrădesc drepturile garantate prin art. 6 & 1 din CEDO și art. 1 din Primul Protocol adițional la CEDO, nu pot fi atacate separat.

Având în vedere caracterul subsidiar al controlului jurisdicțional exercitat de CtEDO, actele judecătorești menționate pot fi atacate doar concomitent cu decizia instanței de apel din 27 martie 2019.

Au subliniat că până la pronunțarea hotărârii din 17 noiembrie 2014 a Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău, notarul Carolina Hanganu a fost citată legal de către instanța de judecată, cunoscând că este implicată într-un proces civil, fapt confirmat prin referința depusă la dosar.

În contextul prevederilor art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 19 decembrie 2019.

Materialele cauzei atestă expedierea participanților la proces a copiei deciziei motivate prin scrisoarea de însoțire din 14 ianuarie 2020 și 15 ianuarie 2020 (f.d. 45-46, Vol. V), însă dovada că aceasta a fost recepționată de către recurenți și la ce dată la materialele cauzei lipsește.

Astfel, recursul declarat la 13 februarie 2020, este în termen.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) Cod de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

La data de 05 martie 2020, prin scrisoarea de însoțire nr. 2ra-654/2020, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimaților copia cererii de recurs cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței timp de o lună de la data recepționării (f.d. 54, Vol. V).

La 27 martie 2020, prin intermediul Oficiului Poștal, notarul Carolina Hanganu, reprezentată de avocatul Doina Crețu a depus referință la recursul declarat de Miroslava Ovcearenco și Alexandr Ovcearenco, solicitând considerarea recursului ca fiind inadmisibil (f.d. 17-26, Vol. II).

Prin încheierea din 20 mai 2020 a Curții Supreme de Justiție recursul declarat de Ovcearenco Miroslava și Ovcearenco Alexandr, reprezentați de avocatul Nicoară Vasile, a fost considerat admisibil și a fost fixat spre examinare într-un complet de 5 judecători, în vederea examinării fondului recursului.

În conformitate cu articolele 441 și 444 din Codul de procedură civilă, recursul s-a examinat de un complet de 5 judecători, fără înștiințarea participanților la proces, însă data și ora ședinței a fost plasată pe pagina web a Curții Supreme de Justiție. Astfel, Colegiul a decis inoportună invitarea acestora, întrucât argumentele expuse în cererea de recurs și referință au fost formulate cu suficientă precizie pentru a permite instanței verificarea legalității hotărârii atacate. Totodată, toate punctele de drept care puteau exista în această cauză pot fi cercetate și soluționate în mod adecvat pe baza înscrisurilor prezente la dosar. În esență, recurentul și intimata au avut posibilitate să își prezinte poziția în scris și să răspundă la concluziile părții adverse.

Verificând decizia instanței de apel și, după caz, hotărârea primei instanțe, în limitele controlului de legalitate, în raport cu criticele invocate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție constată că se impune respingerea recursului declarat de Ovcearenco Miroslava și Ovcearenco Alexandr, reprezentați de avocatul Nicoară Vasile și menținerea deciziei instanței de apel, pentru motivele ce succed.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să respingă recursul și să mențină decizia instanței de apel și, după caz, hotărârea primei instanțe, precum și încheierile atacate cu recurs.

Colegiul judiciar consideră necesar să menționeze că nu va formula un răspuns detaliat pentru fiecare argument al recurentului, ci va analiza doar motivele decisive pentru soluționarea prezentei cauze (a se vedea cauza Garda Ruiz vs Spania (Marea Cameră), 21 ianuarie 1999, parag. 26; Moreira Ferreira vs Portugalia (nr. 2) (Marea Cameră); 11 iulie 2017, parag. 84, 98).

În vederea respectării articolului 432 alin. (5) din Codul de procedură civilă, Colegiul lărgit nu a identificat niciun indiciu care, la prima vedere, ar putea ridica

probleme de drept specificate la alin. (3) din articolul citat. Mai mult, recurentul nu a prezentat obiecții în privința acestui aspect procedural.

Esența articolelor 432 și 442 alin. (1) din Codul de procedură civilă oferă instanței de recurs competența de a efectua un control al legalității deciziei atacate, nu și a temeiniciei acesteia. Astfel, se vor reține circumstanțele de fapt, privite în ansamblu, care au fost prezentate de părți și stabilite de instanțele de judecată în fazele procesual anterioare, cu excepția situației în care constatările lor pot fi considerate arbitrare sau vădit nerezonabile.

În debut, Colegiul atestă că înaintând acțiune în instanță împotriva Statului Republicii Moldova, în persoana autorității reprezentative Guvernul RM, ÎS „Cadastru”, notarului Carolina Hanganu, Irving Chase Decatur, Derouin Cecile, Sergiu Madan și Svetlanei Lopanciuc, intervenienți accesorii Ministerul Justiției al RM, CA „Garanție” SA, CMA „Exim-Asint” SA, cu ulterioarele concretizări, Miroslava Ovcearenco și Alexandr Ovcearenco au solicitat încasarea de la pârâți în mod solidar a prejudiciului cauzat în mărime de 1 549 623 de lei.

Fiind investită cu examinarea prezentei spețe, prima instanță prin hotărârea din 8 mai 2018 a Judecătorei Chișinău sediul Buiucani, a admis parțial acțiunea și a încasat în mod solidar din contul notarului Carolina Hanganu și Svetlanei Lopanciuc în beneficiul Miroslavei Ovcearenco și a lui Alexandr Ovcearenco suma de 1 549 623 de lei cu titlu de prejudiciu material. În rest, a fost respinsă acțiunea.

Verificând legalitatea hotărârii primei instanțe, Curtea de Apel Chișinău prin decizia din 19 decembrie 2019 a admis apelul declarat de notarul Carolina Hanganu, a casat parțial hotărârea primei instanțe în partea prin care a fost încasată din contul notarului Carolina Hanganu în beneficiul Miroslavei Ovcearenco și Alexandr Ovcearenco suma de 1 549 623 de lei cu titlu de prejudiciu material și a pronunțat în această parte o nouă hotărâre, prin care a fost respinsă cererea de chemare în judecată a Miroslavei Ovcearenco și Alexandr Ovcearenco împotriva notarului Carolina Hanganu cu privire la repararea prejudiciului material rezultat din privarea de dreptul de proprietate.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție analizând legalitatea hotărârilor judecătorești enunțate, prin prisma circumstanțelor cauzei și cadrului normativ aplicabil speței, constată că decizia din 19 decembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău este întemeiată și corespunde prevederilor legale.

Astfel, Colegiul reține că prin hotărârea irevocabilă din 14 iulie 2010 a Judecătorei Centru mun. Chișinău, a fost anulat contractul de vânzare-cumpărare a bunului imobil din mun. XXXXX bd. XXXXX ap. XXXXX încheiat între Svetlana Lopanciuc și Sergiu Madan la 1 decembrie 2008 și contractul de vânzare-cumpărare a bunului imobil din 12 februarie 2009 încheiat între Sergiu Madan și Alexandr Ovcearenco. S-au repus părțile în situația anterioară încheierii contractului de vânzare-cumpărare dintre Svetlana Lopanciuc și Sergiu Madan din 1 decembrie 2008, s-a revendicat bunul imobil din proprietatea lui Alexandr Ovcearenco și Miroslavei Ovcearenco și s-a dispus evacuarea lui Alexandr Ovcearenco și Miroslava Ovcearenco din imobil, fără acordarea unui alt spațiu locativ. Totodată s-a constatat că apartamentul nr. XXXXX din mun. XXXXX bd. XXXXX, c nr. cadastral XXXXX, a fost dobândit în proprietate de Irving Chase

Decatur și Derouin Cecile în baza contractului de investiție nr. 90805 din 09 august 2005.

Prin decizia din 13 decembrie 2011 a Curții de Apel Chișinău și decizia din 13 iunie 2012 a Curții Supreme de Justiție, a fost menținută hotărârea din 14 iulie 2010 a Judecătoriei Centru mun. Chișinău.

De altfel, se reține că, în conformitate cu art. 123 alin. (2) din Codul de procedură civilă, faptele stabilite printr-o hotărâre judecătorească irevocabilă într-o cauză civilă soluționată anterior în instanță de drept comun sau în instanță specializată sânt obligatorii pentru instanța care judecă cauza și nu se cer a fi dovedite din nou și nici nu pot fi contestate la judecarea unei alte cauze civile la care participă aceleași persoane.

Din materialele cauzei rezultă că, instanța de judecată în hotărârea din 14 iulie 2010, a stabilit că la data de 01 decembrie 2008, Lopanciuc Svetlana a prezentat notarului Hanganu Carolina o procură cu nr. 6324 din 19 august 2008, semnată din numele lu Irving Chase Decatur și autentificată de către notarul public Jacob D. Miller, în temeiul căreia a încheiat cu Madan Sergiu contractul de vânzare-cumpărare a apartamentului nr. XXXXX din str. XXXXX, mun. XXXXX, contra sumei de 894 755 de lei, procura respectivă dovedindu-se a fi una falsă. Concomitent s-a stabilit și lipsa consimțământului coproprietarului Derouin Cecile la înstrăinarea apartamentului sus-indicat.

La rândul său, Madan Sergiu a vândut acest apartament lui Ovcearenco Alexandr.

Conform argumentelor reclamanților/recurenților acțiunea de vânzare-cumpărare a respectivului apartament, încheiată respectiv între Madan Sergiu și Ovcearenco Alexandr, a avut loc în temeiul contractului de vânzare-cumpărare nr. 2096 din 12 februarie 2009, autentificat de către notarul Semionova Rodica. În temeiul acestui contract, reclamantul Ovcearenco Alexandr a dobândit dreptul de proprietate asupra apartamentului nr. XXXXX str. XXXXX, mun. XXXXX, iar la data de 16 februarie 2009 reclamanții Ovcearenco Alexandr și Ovcearenco Miroslava au înregistrat la OCT Chișinău a ÎS „Cadastru dreptul sau e proprietate comună în devălmășie asupra apartamentului respectiv.

De altfel, se reține că prin hotărârea din 14 iulie 2010 a fost constatată nulitatea absolută a contractului de vânzare-cumpărare nr. 1183 din 01 decembrie 2008 încheiat între Lopanciuc Svetlana, împuternicită cu drept de vânzător prin procura eliberată de către coproprietarul Irving Chase Decatur și cumpărătorul Madan Sergiu, autentificat de către notarul Hanganu Carolina, iar drept temeiuri pentru declararea nulității absolute a respectivului contract a servit faptul stabilirii cu certitudine, că procura în temeiul căreia a acționat Lopanciuc Svetlana este una falsă, precum și stabilirea faptului că coproprietarul Derouin Cecile nu și-a exprimat acordul la înstrăinarea obiectului contractului, or, un asemenea acord lipsește.

Subsecvent, pe calea efectului nulității absolute a actului juridic principal, a fost desființat și contractul de vânzare-cumpărare nr.2096 din 12 februarie 2009, autentificat către notarul Semionova Rodica, în temeiul căruia reclamanții Ovcearenco Alexandr și Ovcearenco Miroslava au dobândit dreptul de proprietate asupra apartamentului nr. XXXXX din str. XXXXX, mun. XXXXX.

În cadrul examinării prezentei cauze, instanța de judecată, inclusiv prin prisma hotărârii Judecătorei Centru, mun. Chișinău din 14 iulie 2010, menținută prin decizia Curții de Apel Chișinău din 13 decembrie 2011 și decizia Curții Supreme de Justiție din 13 iunie 2012, a constatat, că drept rezultat al declarării nulității contractului de vânzare-cumpărare nr. 2096 12 februarie 2009, încheiat între Madan Sergiu și Ovcearenco Alexandr, reclamanților Ovcearenco Alexandr și Ovcearenco Miroslava le-a fost cauzat prejudiciu, reparabil pe cale răspunderii delictuale, în condițiile art. 1398, coroborat cu art. 219 alin. (3) Cod civil. Or, în rezultatul declarării nulității, reclamanților le-a fost adusă atingerea dreptului acestora de proprietate, obținut cu bună-credință, iar contrariul bunei-credințe nu a fost demonstrat.

În contextul pretențiilor deduse judecării instanța de recurs reține că în temeiul art. 14 alin. (1) și (2) Cod civil, persoana lezată într-un drept al ei poate cere repararea integrală a prejudiciului cauzat astfel.

Se consideră prejudiciu cheltuielile pe care persoana lezată într-un drept al ei le-a suportat sau urmează să le suporte la restabilirea dreptului încălcat, pierderea sau deteriorarea bunurilor sale (prejudiciu efectiv), precum și beneficiul neobținut prin încălcarea dreptului (venitul ratat).

În corespundere cu prevederile art. 767 Cod civil, în cazul evicțiunii cumpărătorului în baza drepturilor unui terț asupra bunului care s-au constituit înainte de încheierea contractului de vânzare-cumpărare, vânzătorul repară prejudiciul cauzat cumpărătorului. Aceste prevederi nu se aplică dacă cumpărătorul a consimțit cumpărarea bunului grevat cu drepturi ale terțului, conform art.764.

În corespundere cu art. 1398 alin.(1) și (3) Cod civil, ce care acționează față de altul în mod ilicit, cu vinovăție este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, și prejudiciul moral cauzat prin acțiune sau omisiune. O altă persoană decât autorul prejudiciului este obligată să repare prejudiciul numai în cazurile expres prevăzute de lege.

Totodată, art. 219 alin.(2) și (3) Cod civil, statuează că, fiecare parte trebuie să restituie tot ceea ce a primit în baza actului juridic nul, iar în cazul imposibilității de restituire, este obligată să plătească contravaloarea prestației.

Partea și terții de bună-credință au dreptul la repararea prejudiciului cauzat prin actul juridic nul.

Reieșind din dispozițiile legale citate mai sus, Colegiul lărgit reține că survenirea răspunderii delictual civile a persoanei este determinată de întrunirea cumulativă a tuturor elementelor constitutive ale acestei categorii de răspundere civilă, și anume: fapta ilicită, vinovăția (dacă contrariul nu este expres prevăzut de Lege), consecințele prejudiciabile și legătura causală dintre acestea, iar lipsa cel puțin a unuia din elementele enumerate exclude răspunderea delictual civilă a persoanei.

Deci, coroborând normele de drept citate cu circumstanțele cauzei, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, reține că la materialele cauzei lipsesc probe ce ar dovedi comiterea de către notarul Hanganu Carolina a unei fapte ilicite în raport cu recurenții.

În acest context, instanța de recurs reține că în speță se constată că, notarul Hanganu Carolina a autentificat contractul de vânzare-cumpărare nr. 1183 din 01 decembrie 2008, prin care Lopanciuc Svetlana, acționând din numele proprietarilor

imobilului, a înstrăinat lui Madan Sergiu ap. nr. XXXXX din str. XXXXX, mun. XXXXX.

Pentru încheierea contractului de vânzare-cumpărare nr.1183 din 01 decembrie 2008, Lopanciuc Svetlana a prezentat notarului Hanganu Carolina procura nr. 6324 din 19 august 2008, autentificată de către notarul public Jacob d. Miller, întocmită din numele lui Irving Chase Decatur și Derouin Cecile.

Totodată, se impune a menționa că, conform textului procurii nr. 6324 din 19 august 2008, care a fost tradusă din limba engleză în limba de stat de către traducătorul autorizat Demidov Diana, semnătura traducătorului fiind legalizată de notarul Nina Avram, se distinge că procura specială a fost eliberată de Irving Chase Decatur și Derouin Cecile, în temeiul căreia o împuternicesc pe Lopanciuc Svetlana cu următoarele drepturi: să vândă apartamentul, dreptul de a semna contracte cu privire la vânzarea sau închirierea apartamentului nr. XXXXX din mun. XXXXX bd. XXXXX.

Deci, în contextul dat, prin prisma elementului nominalizat al răspunderii delictuale, instanța de recurs reține că în accepțiunea art. 43 alin. (1) din Legea cu privire la notariat, la autentificarea actelor juridice se verifică capacitatea de exercițiu și capacitatea juridică a persoanelor participante la aceste acte. În cazul încheierii actului juridic de către mandatar, se verifică și împuternicirile acestuia.

Potrivit prevederilor art. 50 din Legea cu privire la notariat (în redacția în vigoare la data autentificării contractului vizat), persoana care desfășoară activitate notarială autentifică actele juridice pentru care legislația stabilește o formă notarială obligatorie. La dorința părților pot fi autentificate și alte acte juridice pentru care nu este prevăzută autentificarea notarială obligatorie. Persoana care desfășoară activitate notarială are obligația de a explica părților sensul și importanța proiectului actului juridic și de a verifica conformitatea conținutului lui cu intențiile reale ale părților și dacă nu este în contradicție cu legislația. Persoana care desfășoară activitate notarială, va cere părților să prezinte toate documentele necesare îndeplinirii actului notarial. Proprietarul bunului este obligat să comunice notarului și celeilalte părți locul aflării bunului înstrăinat (gajat). Răspunderea pentru tănuirea faptului aflării bunului înstrăinat (gajat) sub interdicție (sechestrul, arest, gaj), comunicarea prețului nereal al bunului, altor date eronate sau prezentarea de documente false (nevalabile) în procesul încheierii actului juridic o poartă partea vinovată.

Conform art. 51 din Legea nominalizată, în aceeași redacție, contractul de înstrăinare și contractul de gaj al bunurilor supuse înregistrării se autentifică cu condiția prezentării documentelor care confirmă dreptul de proprietate asupra acestor bunuri, avizului organului fiscal teritorial privind existența sau lipsa restanțelor la impozitul pe bunurile imobile, altor plăți obligatorii la bugetul de stat pentru aceste bunuri, extrasul din registrul gajului despre lipsa gajului acestor bunuri. Răspunderea pentru comunicarea informației false sau incomplete o poartă persoana care înstrăinează sau gajează bunurile.

În consecința celor expuse, instanța de recurs reiterează că conform art. 82 din Legea cu privire la notariat, documentele întocmite în alte state cu participarea autorităților competente din aceste state sau cele emise de ele se acceptă de notarii din Republica Moldova cu condiția legalizării lor de organele Ministerului Afacerilor Externe.

Fără legalizare astfel de documente se acceptă de notarii din Republica Moldova în condițiile prevăzute de acordurile bilaterale și internaționale la care Republica Moldova este parte.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, reține că, dispozițiile art. 1 din Convenția cu privire la suprimarea cerinței supralegalizării actelor oficiale străine, încheiată la Haga la 5 octombrie 1961, prevăd că Convenția se aplică actelor oficiale care au fost întocmite pe teritoriul unui stat contractant și care urmează să fie prezentate pe teritoriul unui alt stat contractant.

Articolul 3 din Convenția indicată stipulează că, singura formalitate care ar putea fi cerută pentru a atesta veracitatea semnăturii, calitatea în care a acționat semnatarul actului sau, după caz, identitatea sigiliului sau a ștampilei de pe acest act, este aplicarea apostilei definite la art. 4, eliberată de către autoritatea competentă a statului din care emană documentul. Totuși formalitatea menționată în alineatul precedent nu poate fi cerută atunci când fie legile, regulamentele sau uzanțele în vigoare în statul în care actul urmează să fie prezentat, fie o înțelegere între două sau mai multe state contractante o înlătură, o simplifică sau scutește actul de supralegalizare.

În conformitate cu art. 5 din Convenția cu privire la suprimarea cerinței supralegalizării actelor oficiale străine, încheiată la Haga la 5 octombrie 1961, apostila este eliberată la cererea semnatarului sau a oricărui alt deținător al actului. Întocmită în mod corespunzător, ea atestă veracitatea semnăturii, calitatea în care a acționat semnatarul actului sau, după caz, identitatea sigiliului sau a ștampilei de pe acest act. Semnătura, sigiliul sau ștampila care figurează pe apostilă este scutită de orice atestare.

Prin urmare, coroborând normele de drept citate cu circumstanțele cauzei, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, reține că, la caz, notarul Hanganu Carolina, nu a dispus de autoritatea determinării veridicității sau falsității actului care i-a fost prezentat, în contextul expus mai sus, astfel încât reținerea procurii nominalizate nu poate fi apreciată ca fiind o faptă ilicită imputabilă notarului.

Or, la data autentificării contractului din 01 decembrie 2008, notarul Hanganu Carolina nu a cunoscut și nici nu a avut posibilitatea să cunoască că procura nominalizată este falsă sau nu.

Astfel, Colegiul lărgit nu poate reține argumentul recurenților potrivit căruia, contrar obligațiilor expres prevăzute de lege, intimata, a acceptat în calitate de împuterniciri ale părții contractante, un document fără valoarea juridică legală, fapt care a dus la cauzarea prejudiciului delictual reclamanților.

De asemenea, nu poate fi reținut nici argumentul recurenților precum că, în situația enunțată, notarul Hanganu Carolina a acționat contrar legii, astfel încât acțiunile acesteia nu poartă un caracter ilicit, iar drept rezultat anume prin prisma răspunderii delictuale, aceasta urmează să fie tratată la caz, or în speță intimata nu a comis vreo faptă ilicită în raport cu recurenții.

Mai mult ca atât, această concluzie este fortificată și prin aceea că dispozițiile legale citate supra, ce reglementează activitatea cu privire la notariat, prevăd expres că răspunderea pentru prezentarea notarului a documentelor false (nevalabile) în cadrul încheierii actelor juridice o poartă persoana care înstrăinează

bunul, astfel încât este cert că cadrul legal relevant la caz, instituie răspunderea pentru fapta ilicită vizată în speță persoanei care prezintă actele respective notarului și, în acest mod, este exclusă expres răspunderea notarului pentru autentificarea actelor juridice în baza unor astfel de documente.

În acest sens, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție notează că, în cazul dat autentificarea actului notarial vizat în baza unei procuri în privința căreia ulterior s-a constatat falsitatea nu este imputabilă în temeiul legislației pertinente și circumstanțelor specifice prezentei cauze notarului Hanganu Carolina, inclusiv în contextul neaprobării de către Ovcearenco Miroslava și Ovcearenco Alexandr, a vinovăției acestora în survenirea situației vizate.

Pe cale de consecință, Colegiul lărgit, verificând și analizând afirmațiile recurenților sub aspectul legalității și temeiniciei soluției instanței de apel, constată că argumentele recursului nu și-au găsit confirmare în instanța de recurs, fapt din care rezultă că instanța de apel, în corespundere cu exigențele stabilite de art. 6 al Convenției Europene, a pronunțat o decizie motivată și întemeiată.

În atare circumstanțe, Colegiul lărgit reține recursul declarat de Ovcearenco Miroslava și Ovcearenco Alexandr, reprezentați de avocatul Nicoară Vasile, ca fiind declarativ și neîntemeiat, necesitând a fi respins, or soluția instanței de apel din 19 decembrie 2019 este legală și întemeiată, adoptată cu respectarea exigențelor prevăzute de lege.

Totodată, instanța de recurs notează că pronunțarea asupra altor obiecții invocate în cererea de recurs este inoportună în situația în care instanța de apel, la examinarea cauzei în ordine de apel, a constatat și a elucidat pe deplin toate circumstanțele care au importanță pentru soluționarea justă a pricinii, a determinat cadrul legal aplicabil litigiului, a analizat și a apreciat materialul probatoriu la justa lui valoare, în așa fel nefiind necesară verificarea suplimentară de dovezi.

Deci, în contextul dat, ținând cont de natura juridică a litigiului și de marja de apreciere a instanței de judecată, Colegiul judiciar opinează că instanța de apel a examinat principalele întrebări juridice puse în fața instanței prin pretențiile și obiecțiile părților procesului și că nu este necesar să se pronunțe separat în privința tuturor motivelor invocate cu privire la fondul cauzei civile.

Prin urmare, instanța de apel, cu referire la ansamblul de probe prezentate și analizate, corect a concluzionat că acțiunea înaintată de Ovcearenco Miroslava și Ovcearenco Alexandr împotriva Statul Republica Moldova, în persoana autorității reprezentative, Guvernul Republicii Moldova, Instituția Publică “Agenția Servicii Publice”, notarul Hanganu Carolina, cetățenii Statelor Unite ale Americii Irving Chase Decatur și Derouin Cecile, Madan Sergiu, Lopanciuc Svetlana, intervenienți accesorii Ministerul Justiției al RM, SA „Garanție” și SA „Exim-Asint” cu privire la repararea prejudiciului material rezultat din privarea de dreptul de proprietate, este neîntemeiată. Or, în conformitate cu art. 117 alin. (1) din Codul de procedură civilă, probele sunt elementele de fapt, dobândite în modul prevăzut de lege, care servesc la constatarea circumstanțelor ce justifică pretențiile și obiecțiile părților, precum și altor circumstanțe importante pentru justa soluționare a pricinii, iar potrivit art. 118 alin. (3) din Codul de procedură civilă, circumstanțele care au importanță pentru soluționarea justă a pricinii sunt determinate definitiv de instanța judecătorească pornind de la pretențiile și obiecțiile părților și ale altor participanți

la proces, precum și de la normele de drept material și procedural ce urmează a fi aplicate. Astfel, s-a stabilit cert că, instanța de apel a pronunțat o decizie legală, bazată pe materialul probatoriu administrat și cadrul legal aplicabil speței. Totodată, a stabilit corect raportul dedus judecării, probelor prezentate dându-le o apreciere completă, obiectivă și sub toate aspectele, în așa fel, decizia fiind adoptată cu respectarea drepturilor și intereselor legitime ale participanților la proces.

Astfel, din considerentele arătate, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a respinge recursul declarat de Ovcearenco Miroslava și Ovcearenco Alexandr, prin intermediul avocatului Nicoară Vasile, și a menține decizia din 19 decembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău.

Având în vedere cele expuse și în conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

Se respinge recursul declarat de Ovcearenco Miroslava și Ovcearenco Alexandr, reprezentați de avocatul Nicoară Vasile.

Se menține decizia din 19 decembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Ovcearenco Miroslava și Ovcearenco Alexandr împotriva Statul Republica Moldova, în persoana autorității reprezentative, Guvernul Republicii Moldova, Instituția Publică “Agenția Servicii Publice”, notarul Hanganu Carolina, cetățenii Statelor Unite ale Americii Irving Chase Decatur și Derouin Cecile, Madan Sergiu, Lopanciuc Svetlana, intervenienți accesorii Ministerul Justiției al RM, SA „Garanție” și SA „Exim-Asint” cu privire la repararea prejudiciului material rezultat din privarea de dreptul de proprietate.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Svetlana Filincova

judecătorii

Iurie Bejenaru

Dumitru Mardari

Nicolae Craiu

Galina Stratulat